

**NATIONALPARK
SKJOLDUNGERNES LAND**

HVEM VAR SKJOLDUNGERNE?

De gamle sagn fortæller, at skjoldungerne var efterkommere af den mytiske Kong Skjold.

Engang for længe siden var der krig og ufred i landet omkring Lejre. Folket led og bad guden Odin om hjælp. En tidlig morgen stod et skib for fulde sejl ind gennem Roskilde Fjord. Fiskerne på stranden undrede sig, for de kunne ikke se et eneste menneske ombord. Skibet sejlede lige ind mod land i Lejre Vig, og da det gled op på stranden, kiggede folk ind over rælingen. Her så de en lille dreng, som lå helt alene på dækket. Rundt om ham lå våben og skjolde, og under hans hoved lå et kornneg. Folket i området var sikre på, at drengen var Odins søn, så de løftede ham op, satte ham på kornneget og udråbte ham til deres konge – Kong Skjold.

Kong Skjold voksede sig stor og stærk. Han samlede folket, udvidede riget til hele Sjælland og blev stamfar til sagnkonger som Halfdan og Frode, Roar og Helge, Rolf Krake og Harald Hildetand. Da Kong Skjold døde, blev han lagt på sit skib – og vinden førte ham ud over fjorden igen.

De gamle sagn om skjoldungerne stammer fra de islandske sagaer og Saxo. Måske har sagnkongerne virkelig levet her i en fjern fortid – måske er de en myte – men udgravninger af en række imponerende kongehaller i Gl. Lejre vidner om, at der har eksisteret et stormandsvælde i området i jernalderen og vikingetiden.

VELKOMMEN

Velkommen til Nationalpark Skjoldungernes Land. Besøg det kulturhistoriske landskab med skove, bakker og fjordland.

Nationalpark Skjoldungernes Land ligger på Midtjylland – kun 30 kilometers kørsel fra København. Oplev Roskilde Fjord med strandenge, kystskrænter, øer, holme og et enestående fugleliv – eller forsvind ind i de store midtjællandske løvskove med vandrestier og lejrpladser.

Siden stenalderen har mennesker levet i området og efterladt sig spor. Oplev de fredede herregårdslandskaber med marker, enge, gravhøje, skibssætninger, vandmøller og andre kulturspor – eller middelalderbyen Roskilde med Roskilde Domkirke som kronen på værket.

Livet leves lige nu, og nationalparken rummer lokale fællesskaber, fødevarer, erhverv, kunst og kultur, som er en vigtig del af et besøg.

Nationalparken har til opgave at beskytte, styrke og udvikle områdets natur, landskab, kulturhistorie, friluftsliv, formidling, undervisning, forskning, lokale fællesskaber, erhverv og turisme på en bæredygtig måde.

I folderen kan du finde viden om nationalparken og ideer til besøg og udflugter. Se også nationalparkens hjemmeside og app.

Velkommen til.

SPRING UD

Roskilde Fjord udgør en tredjedel af Nationalpark Skjoldungernes Land. Besøg det smukke fjordland med bugter og vige, strandenge og kystskrænter.

OPLEV ROSKILDE FJORD

Roskilde Fjord er fire-fem meter dyb de fleste steder og udgør et varieret sejlvand, der har været brugt til transport og fiskeri siden oldtiden. Rundt om fjorden ligger ti hyggelige havne og flere badesteder, hvor du kan springe på hovedet i nationalparken. Via Fjordstien kan du vandre eller cykle omkring fjorden og overnatte på telt- og shelterpladser – eller mere bekvemt på hotel, vandrerhjem eller campingplads.

NATUR AF INTERNATIONAL BETYDNING

Roskilde Fjord er udpeget til internationalt naturbeskyttelsesområde (Natura 2000). Det forpligter os til at beskytte en lang række af fjordens mange fuglearter og kystens specielle naturområder. Danmarks største fugl, havørnen, yngler i fjordlandskabet. „Den flyvende dør“ har et vingefang på op til 2,45 meter – og kan ofte ses svæve højt over fjorden

SE PÅ FUGLE

Der er gode muligheder for at opleve fjordens fugleliv. Fjordlandet er et internationalt betydningsfuldt raste- og fourageringsområde for vandfugle. Hvert efterår tiltrækker området mellem 30.000 og 60.000 fugle – og om vinteren ofte endnu flere. Om foråret og sommeren yngler måger, terner, svaner, edderfugle, gæs, ænder og mange andre fugle på fjordens øer og holme. De må derfor ikke besøges fra 1. april til 15. juli. Tag hensyn og forstyr ikke fuglene, når du færdes på og omkring fjorden.

FANG FISK

Siden jægerstenalderen har mennesker fisket i fjorden, som også i dag er en yndet fiskeplads for lyst- og fritidsfiskere. Fjordvandet er brakt og huser både saltvandsfisk, ferskvandsfisk – og vandrefisk som havørred og ål. Havørreden gyder i nationalparkens åer i november og december.

Fjordbad. Foto: Marianne Nysted.

HELT I SKOVEN

Snør traveskoene, fyld mad og vand i rygsækken – og forsvind ind i en af nationalparkens dybe skove. Her kan du vandre eller cykle ad gamle skovveje og snoede stier – og opleve en rig og mangfoldig natur.

MASSER AF SKOV

Cirka en tredjedel af nationalparkens landområde består af de gamle midtsjællandske skove. De har ligget, hvor de ligger, i mange hundrede år og rummer et mangfoldigt dyre- og planteliv og spor af kultur og historie. En del af nationalparkens skove er ejet af private. Her er der adgang fra klokken 6 til solnedgang på vej og sti. I nationalparken findes også de to store statsskove, Bidstrup Skovene og Boserup Skov, som beskrives kort nedenfor. Her kan du færdes døgnet rundt, både på og udenfor vej og sti.

BIDSTRUP SKOVENE

Bidstrup Skovene er en del af Skovhøjlandet, som er Sjællands næststørste skovområde. Skovhøjlandet ligger i 100 meters højde over havet og består af et bakket, varieret skovlandskab, der indeholder både skove, overdrev, skovenge, moser og søer. Ud af bakkerne springer kilder og skovene gennemskæres af rene bække og åer. Den særlige flora og fauna er årsagen til, at skovområdet er

udpeget til Natura 2000 område og urørt skov. I skovene finder du stier, shelters, mountainbike-ruter, rideruter – og den rene badesø Avnsø.

BOSERUP SKOV

Boserup Skov er meget velbesøgt. Den gamle, fredede løvskov vokser helt ud til kystskrænterne mod Roskilde Fjord. Jordbunden er kalkrig og voksested for en artsrig flora. Her er et helt særligt forårsblomsterflor med hvide, blå og gule anemoner – og en rig svampeflora og insektfauna. I skoven er der stier, shelters og mountainbikeruter. Midt i skoven ligger Boserupgård Naturcenter, som er centrum for en lang række aktiviteter – og Traktørstedet, hvor du kan få kaffe og kage.

UD I ALLE ÅRSTIDER

Løvspring og fuglesang, bærplukning og efterårsblade. Hver årstid har helt særlige farver og muligheder. Du kan tage på skovtur i nationalparken året rundt. Find ideer til ture og oplevelser på nationalparkens hjemmeside og app.

MÆRK TIDEN

I Nationalpark Skjoldungernes Land kan du mærke tiden. Her ligger fortidsminderne tæt. Tag med på en tidsrejse gennem nationalparkens kulturhistoriske landskab.

JÆGERSTENALDEREN

I jægerstenalderen levede folk af fiskeri og jagt langs Roskilde Fjord. De efterlod sig køkkenmøddinger og skaldynger, som du den dag i dag kan finde rester af langs fjorden.

BONDESTENALDEREN

Fra Bondestenalderen kan du finde gravhøje med runddysser og langdysser. Harald Hildetands høj nord for Gl. Lejre er en langdysse fra 3500 år f. kr.

BRONZEALDEREN

Fra bronzealderen findes bronzealderhøje, fx den imponerende Kongehøj ved grusvejen ud til Bog-næs. Her har man udgravet et skelet i en stenkiste, et bronzesværd og to bronzeknive.

JERNALDEREN

Fra jernalderen findes jernalderhøje, som Grydehøj i Gl. Lejre, hvor man har udgravet rester af et ligbål og guldtråde fra en stormands gravklædning.

VIKINGETID

Vikingerne har efterladt sig mange spor i nationalparken. Skibssætningen i Gl. Lejre er en gravplads fra 900-tallet. Den er 83 meter lang og består af store, spidse sten, som er sat i form af et skib, der sandsynligvis har ført de døde til dødsriget. De udgravede vikingehaller vest for Gl. Lejre er blandt de største bygninger fra Danmarks oldtid. Den længste er 62 meter lang. Hallerne er blevet brugt til fester og ceremonier.

På Vikingskibsmuseet i Roskilde kan du opleve de fem legendariske Skuldelevskibe. De blev sænket som en spærring i en af sejlrenderne i Roskilde Fjord omkring år 1060.

MIDDELALDER

Fra middelalderen står kirker og klostre som tydelige spor i landskabet. I hver landsbykirke kan du opleve middelalderens tankesæt som kalkmalerier, arkitektur og håndværk.

På Eskilsø findes ruinen af en klosterkirke fra 1100-tallet. Den er bygget af frådsten – kildekalk – som kunne brydes i området.

Roskilde Domkirke blev påbegyndt af Biskop Absalon i 1170 og udbygget over de næste hundreder af år. Domkirken er Nordeuropas første gotiske teglstenskatedral og optaget på UNESCO's Verdensarvsliste.

ADELSVÆLDE OG ENEVÆLDE

Fra tiden med adelsvælde og enevælde præger nationalparkens seks godser landskabet med slotsbygninger, alléer, parker, møller og fæstegårde. Selsø Slot, Aastrup Kloster, Lindholm Gods, Sonnerupgaard Gods, Ledreborg Slot og Skullerupholm er opført mellem 1570 og 1750 – ofte ovenpå voldsteder fra middelalderen. Godserne er en del af Danmarks største, fredede godslandskab.

DEMOKRATI

Nationalparken ligger i et aktivt område med levn fra det tidlige demokrati, andelsbevægelse og industrialiseringen. I Herthadalen blev der afholdt grundlovs- og folkemøder fra 1854 til 1940 med tusindvis af deltagere. Du kan besøge Herthadalen i skovene omkring Ledreborg.

UD I DET FRI

170 kvadratkilometer land og vand, 99 kilometer kystlinje og et utal af stier og småveje. Nationalparken inviterer til friluftsliv og oplevelser i naturen.

UD I DET GRØNNE

Tag på vandretur, cykeltur, løbetur eller ridetur i nationalparken. Her er et udvalg af afmærkede stier, som sikrer en god tur:

- Skjoldungestierne er 40 km vandreruter, der snor sig ud og ind gennem det historiske landskab og forbi en række af de vigtigste udflugtsmål i nationalparken. Det er let at tage offentlig transport ud og hjem. Skjoldungestiernes app giver info på vejen.
- Fjordstien er 275 km vandre- og cykelruter langs Roskilde Fjord og Isefjorden. Den følger gamle mark- og skovveje og kommer mange steder helt tæt på kysten.
- Gudernes stræde er 64 km vandrerute med fortællepæle, der løber gennem de natur- og kulturhistoriske landskaber fra Isefjorden ind igennem nationalparken og videre til Køge Bugt.
- Stier for mountainbikes og ryttere findes i Bidstrup Skovene og Boserup Skov.

UD I DET BLÅ

Besøg den smukke Roskilde Fjord i kajak, båd eller tag på fiske-, fugle- eller svømmeture. Vikingskibsmuseet, Sagafjord, nationalparkens fjordbåd og Skjelskør tilbyder sejlture på fjorden.

SOV UNDER ÅBEN HIMMEL

Der er gode muligheder for primitiv overnatning på telt- og shelterpladser i nationalparken. Du kan finde pladserne og læse mere om booking på www.udinaturen.dk og www.friluftsguiden.dk.

VIS HENSYN

Fuglelivet på fjorden er sårbart overfor forstyrrelser. Vis derfor hensyn, hvis du færdes på eller omkring fjorden. I yngletiden fra den 1. april til den 15. juli er der ikke adgang på øer og holme. Vis også hensyn til lodsejere og lokale beboere. Hils på de mennesker, du møder, og følg reglerne for adgang til naturen. Tag dit affald med dig – hold din hund i snor og efterlad kun fodspor.

BYTUR

Roskilde er en af Danmarks ældste byer – og middelalderbyen indenfor de gamle volde er en vigtig del af Nationalpark Skjoldungernes Land. Oplev den smukke historiske købstad, der ligger højt over Roskilde Fjord.

BESØG BYEN

I Roskilde er der samlet mange oplevelser på få kvadratkilometer. Gå en tur gennem middelalderbyens små gader og oplev bylivet og de mange grønne parker og kirkegårde. Besøg Roskilde Domkirke, Vikingeskibsmuseet, Roskilde Museum og de mange andre museer, kirker og klostre, som formidler byens kultur og historie. Drik kaffe på en af byens mange cafeer eller tag på marked og køb lokale fødevarer. En smuk vandretur med udsigt over fjorden går fra domkirken og ned gennem Byparken til Vikingeskibsmuseet, hvor rekonstruktioner af vikingskibe vugger ved kajkanten.

SANKT JØRGENSEBJERG

Bydelen Sankt Jørgensbjerg er med sine stejle, smalle gader og gamle, stråttækte fiskerhuse et besøg værd. Her kan du besøge Sankt Jørgensbjerg Kirke, som er en af Danmarks ældste stenkirker eller kunstneren L. A. Rings atelier.

HISTORIEN OM ROSKILDE SOM KONGEBY

For 1000 år siden var Roskilde en ubetydelig havneplads vest for sagnkongernes Lejre. Ifølge sagnet grundlagde Kong Roar byen ved „Roars kilde“ i sidste del af 900-tallet. Harald Blåtand opførte i 980 en kongsgård og en trækirke, hvor han efter sigende blev begravet. Trækirken lå, hvor Roskilde Domkirke ligger i dag. Haralds søn Svend Tveskæg udvidede kirken og byen. I 1020 blev Roskilde bispesæde og kirken blev domkirke – og i 1170 påbegyndte Biskop Absalon byggeriet af Roskilde Domkirke, som skulle blive Danmarks højeste kirke og et fyrtårn for teglstensbyggeri i hele Norden.

I middelalderen var Roskilde kongesæde og en af Danmarks betydeligste byer. I den periode blev en lang række kirker og klostre opført, hvoraf en del stadig kan opleves. Roskilde var kongeby frem til 1400-tallet, hvorefter kongemagten flyttede østpå til København.

Markedsdag på Stændertorvet onsdag og lørdag. Foto: Visit Roskilde.

UDFORSK

24 museer, naturskoler og andre besøgssteder står klar til at tage imod dig og formidle nationalparkens natur og kulturhistorie. Du kan også udforske nationalparkens natur og kultur på egen hånd. På de næste sider finder du et kort og 32 eksempler på udflugtsmål. For kørestolsbrugere er der adgang på de fleste besøgssteder. På kortet er angivet gode ture for kørestolsbrugere med hjælper.

i INFOPORTE

Nationalparken etablerer løbende en række små informationsporte på udvalgte besøgssteder. I hver infoport kan du finde en lille udstilling med kort, plancher, foldere – og ofte også aktivitetskasser med ideer og grej til naturaktiviteter for børnefamilier og andre nysgerrige.

1 ROSKILDE FJORD

Roskilde Fjord er en af Danmarks smukkeste fjorde med 30 øer og holme, der rummer et rigt dyre- og planteliv. Fjorden er et vigtigt raste- og yngleområde for fugle og udpeget som Natura 2000 område. Mennesker har benyttet fjorden til fiskeri og sejlads siden stenalderen.

2 ROSKILDE DOMKIRKE

Roskilde Domkirke blev optaget på UNESCO's Verdensarvsliste i 1995. Det imponerende bygningsværk blev påbegyndt af Biskop Absalon omkring 1170 og havde afgørende indflydelse på udbredelsen af teglsten i Norden. Roskilde Domkirke er en af Danmarks højeste kirker. Her hviler 22 konger og 17 dronninger, og domkirken er den kirke i verden, som har flest kongelige begravet. Besøg domkirken og det lille domkirke-museum, som fortæller kirkens historie.

3 DET GULE PALÆ OG MUSEET FOR SAMTIDSKUNST

Kongeligt palæ fra 1736, som rummer Museet for Samtidskunst og Roskilde Kunstforening. Besøg også palæets have og gård, hvor der ofte er udstillinger og arrangementer.

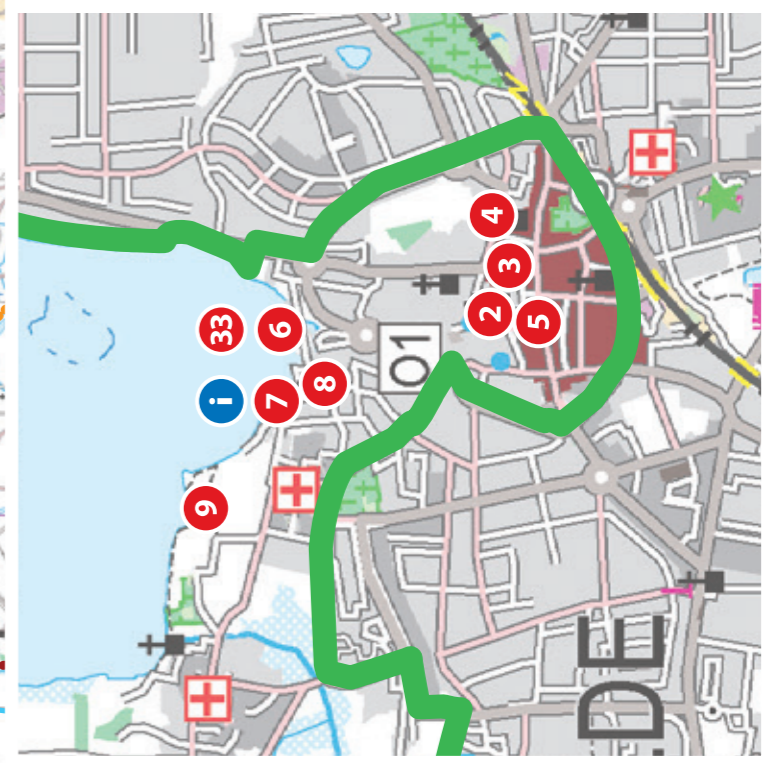
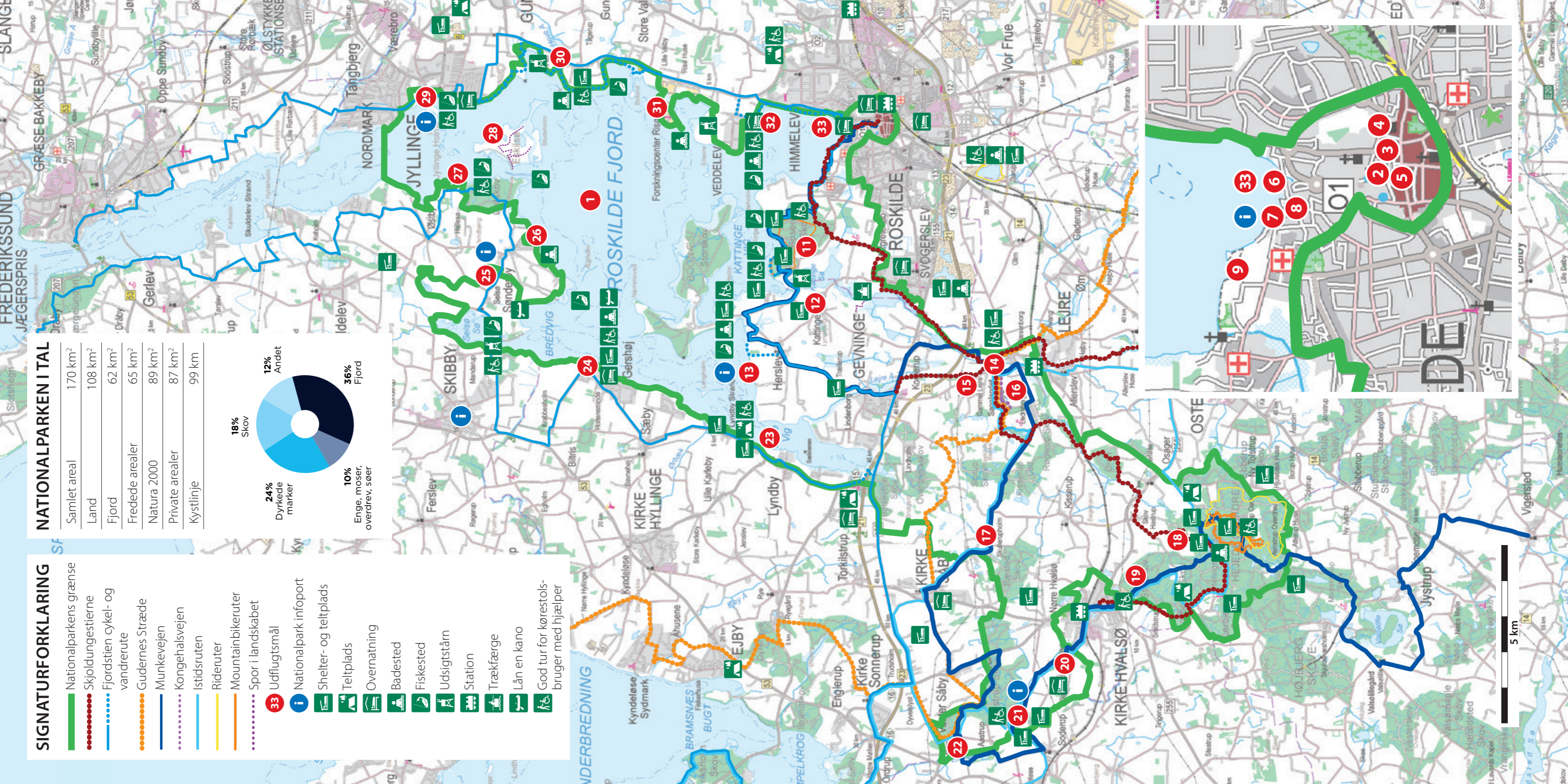
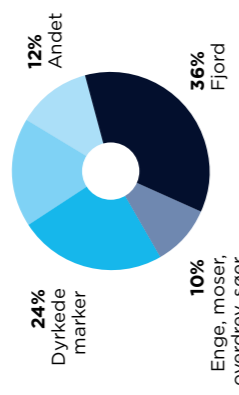

SIGNATURFORKLARING

- Nationalparkens grænse
- Skjoldungestierne
- Fjordstien cykel- og vandruter
- Gudernes Stræde
- Munkevejen
- Kongehalsvejen
- Istdisruten
- Rideruter
- Mountainbikeruter
- Spor i landskabet
- 33 Udflygtsmål
- i Nationalpark infoport
- Shelter- og teltplads
- Teltplads
- Overnatning
- Badested
- Fiskested
- Udsigtstårn
- Station
- Trækfærge
- Lån en kano
- God tur for kørestols-bruger med hjælper

NATIONALPARKEN I TAL

Samlet areal	170 km ²
Land	108 km ²
Fjord	62 km ²
Fredede arealer	65 km ²
Natura 2000	89 km ²
Private arealer	87 km ²
Kystlinje	99 km

Duft til historien. Foto: ROMU.

4 ROSKILDE MUSEUM

Besøg byens og egnens kulturhistoriske museum. Museets udstillinger i Sankt Ols Stræde fortæller historien om Roskilde fra oldtiden til i dag – om riget, byen og landet. Besøg også Lützhøfts Købmændsgård, Håndværksmuseet og Slagterbutikken, tre afdelinger af museet i Roskildes gamle bydel.

Knogler og kranier i kirkeruinen. Foto: ROMU.

5 SANKT LAURENTII KIRKERUIN

Besøg den underjordiske kirkeruin og dens museum om middelalderkirker. Sankt Laurentii Kirke blev opført i år 1100 i frådsten og revet ned i 1531. Kirkens krypt er udgravet og åben for besøgende. Du kan udforske de gamle fængselsceller – og besøge kirkens tårn, hvorfra der er en fin udsigt over Roskilde.

Sejl i vikingeskib. Foto: Vikingeskibsmuseet.

6 VIKINGESKIBSMUSEET

Oplev de fem verdensberømte vikingeskibe, som blev fundet i Roskilde Fjord i 1962. Museet fortæller skibenes historie om krig, handel og rejser til fjerne lande. På Museumsøen findes arbejdende værksteder og en stor samling af rekonstruerede vikingeskibe. Der er mulighed for sejlads i vikingeskibe hver dag i sommerhalvåret.

7 ROSKILDE OPLEVELSESHAVN i

Klap en fisk. Roskilde Oplevelseshavn formidler fjordens dyr og planter via udstillinger og store bassiner med krabber og fisk. Lån også udstyr og net, så I selv kan undersøge havnen og fjorden.

8 SANKT JØRGENSEBJERG

På Sankt Jørgensbjerg ligger de små fiskerhuse højt med udsigt over fjorden. Sankt Jørgensbjerg Kirke er en af Danmarks ældste stenkirker. Den er bygget af kildekalk, som kunne brydes i området og kaldes en forstenet trækirke, fordi hjørnerne er rundet som træstolper. Besøg også billedkunstneren L. A. Rings Atelier.

9 KÆLLINGEHAVEN

Strandengen og halvøen vest for Roskilde Havn kaldes Kællingehaven. Her kan du gå en dejlig tur langs fjorden ud til Boserup Skov. Fra Stenalderen har man fundet en køkkenmødding med skaldynger af østersskaller.

10 SGT. HANS HOSPITAL

Danmarks ældste psykiatriske hospital fra 1816 ligger naturskønt ud til Roskilde Fjord i et fredet parkområde, hvor voldstedet fra Roskildebispens gård Bistrup stadig ses. Spis og drik på cafeen i Sct. Hans Have og besøg hospitalets museum, som formidler Sct. Hans historie og psykiatriske patienters kunst.

Boserupgård Naturcenter. Foto: Simon Høgsberg.

11 BOSERUP SKOV OG BOSERUPGÅRD NATURCENTER

Den fredede statskov Boserup Skov er et af de foretrukne udflugtsmål for lokale. Her er vandre- og cykelruter, shelterpladser og enestående udsigter over Roskilde Fjord fra flotte bøgebevoksede skrænter. Midt i skoven ligger Boserupgård Naturcenter, som har aktiviteter for bl.a. skoler og børnefamilier. På Traktørstedet kan du få en kop kaffe.

12 KATTINGESØERNE OG KATTINGE VÆRK

De fredede Kattingesøer huser et rigt fugleliv. Her overvintrer bl.a. op til 20.000 troldænder. Oplev „Sort måne“ om vinteren, når tusindvis af troldænder en time efter solnedgang letter og flyver ud på fjorden for at søge føde. Ved slusen mellem Kattinge Sø og Kattinge Vig ligger Kattinge Værk, en tidligere vandkraftdrevet stampemølle fra 1753. Her findes en fiskeplads for kørestolsbrugere med hjælper. Øst for slusen fører en sti til et fugletårn. 1 kilometer mod vest ligger Kattinge – en gammel landsby med gadekær.

13 HERSLEV BY, LYSTBÅDEHAVN OG STRAND i

Herslev er en hyggelig landsby med gamle huse og gårde. 600 meter nord for byen ligger Herslev lystbådehavn og Herslev strand, et dejligt bade- sted med badebro, bålpladser og naturlejrplads med shelters. På Herslev Bryggeri og i gårdbutikken kan du købe forfriskninger.

14 GL. LEJRE OG LEJRE MUSEUM

Besøg landsbyen Gl. Lejre, som rummer et væld af fortidsminder. Ifølge sagnhistorien var det her Danmarks første kongeslæggt, Skjoldungerne, havde magtbase i jernalderen og vikingetiden fra ca. 500 til 900 e. kr. Øst for Gl. Lejre finder du skibssætninger, gravhøje – og en ny shelterplads. Vest for byen har man udgravet en række imponerende kongehaller. Lejre Museum formidler områdets enestående fund med udstillingen „Sagnkongernes Lejre“. Se fx den berømte Odifigur og drik kaffe på museets cafe. Gl. Kongsgård formidler 1800-tallets landbokultur og serverer kaffe og hjemmebagt kage. Følg Kongehalsstien til Sagnlandet.

Sagnlandet. Foto: Sagnlandet.

15 SAGNLANDET

Oplev 13.000 års Danmarkshistorie i Sagnlandet – og nyd den smukke natur i det enestående, bakkede istidslandskab. Besøg den nye Kongehal. Oplev de historiske værksteder og gamle håndværk i det 43 hektar store naturområde med historiske huse og gårde. I sommerferien er jernalderlandsbyen beboet af familier, der viser, hvordan man levede i fortiden.

Ledreborg Slot. Foto: Ole Malling.

16 LEDREBORG SLOT OG SLOTSPARK

For enden af Danmarks længste lindeallé ligger en af Europas fineste barokherregårde fra 1745 med en imponerende barokhave, golfbane og store land- og skovområder. Hovedbygningen indeholder en enestående samling af oprindelige møbler og malerier. Besøg parken og de smukke Ledreborgskove. Rundvisning på slottet kan bestilles.

17 SKULLERUPHOLM VOLDSTED OG TEGLVÆRK

Skullerupholm ligger på et gammelt, middelalderligt voldsted fra 1300-tallet. 500 meter mod vest findes Skullerupholm teglværk fra 1801, en stor oval ringovn, hvor man brændte teglsten frem til 1965, hvor teglværket brændte. Leret blev hentet på sletten syd for teglværket, som engang var bunden af en istidssø.

Særløse Overdrev. Foto: Ole Malling.

18 SÆRLØSE OVERDREV

Gå en tur på det smukke, fredede overdrev, som ligger højt i det bakkede landskab – lige ved siden af Bidstrup Skovene. Dele af overdrevet har formentlig aldrig været opdyrket, og her er en spændende flora på både våde og tørre områder. Her er også en tørvemose og stier med spang over Bøllesø til den rene badesø Avnsø. Det er muligt at overnatte i shelter på naturlejrpladsen ved Vævestuen.

19 BIDSTRUP SKOVENE

Bidstrup Skovene er den statsejede del af det store, midtsjællandske skovkompleks. Skovene består af en afvekslende blanding af løv, nål og lysninger. Det bakkede terræn er gennemskåret af rene bække, og der er utallige små lavninger og søer, bl.a. den rene badesø Avnsø. De store gamle skove er levested for en mangfoldighed af dyr og planter.

20 SONNERUPGAARD GODS

Sonnerupgaard Gods huser hotel, kursuscenter og festlokaler. Rundt om godset findes park og skov, hvor du kan gå en tur. Godset omtales første gang i 1341. Efter en brand blev den nuværende hovedbygning opført i 1731. Voldstedet fra det gamle gods kan besøges bag staldbygningerne.

21 TADRE MØLLE

Tadre Mølle er den sidste af 13 vandmøller i området. Her formidles natur-, vandmølle- og landbohistorie. Møllemaries hus er sat i stand og cafeen er ofte åben. I laden findes en udstilling og bag møllen er etableret kålgård, abildgård og en fin lægeplantehave. Der er anlagt stier i skovkanten omkring mølledammen og rundt om engene, hvor der er åbnet et kildekalkbrud. Lige bag Tadre Mølle findes tre shelters med bålpladser.

Tadre Mølle. Foto: ROMU.

22 AASTRUP KLOSTER

Et smukt, rødkalket trefløjet gods i Elverdamsdalen. Den ældste fløj er fra 1588. Der er offentlig adgang til dele af den 25 hektar store, smukke park, som Elverdamsåen snor sig igennem – og mulighed for rundvisning på klostret efter aftale.

Aastrup Kloster. Foto: Ole Malling.

23 LYNDBY HAVN OG MARITIMT FORSØGSCENTER

Fiskerleje ud mod Lejre Vig med lystbådehavn. Nord for havnen kan du besøge Maritimt Forsøgscenter, som arbejder med bådebygning og sejlads. Her kan du gå tur ad en sti langs fjorden. Her findes to shelters med bålpladser. Maritimt Forsøgscenter tilbyder sejlture på fjorden.

24 GERSHØJ HAVN

Fiskerleje med hyggelig havn, stejleplads, fritidsfiskerbåde og lystbåde. Fra den rødkalkede kirke fører en ny spang ned til helligkilden Sct. Laurentius Kilde ved stranden. Syd for havnen er en naturlejrplads og en afmærket sti langs kysten. På Gershøj Kro og strandhotel kan du overnatte og spise.

25 SELSØ SLOT

Eventyrlig barokherregård fra 1576. Da den sidste adelige beboer døde i 1829, drejede man nøglen om og lod slottet stå gemt og glemt i 144 år. I dag er slottet herregårdsmuseum. Fra slottet kan du vandre ad stier til Selsø Kirke, Møllekrogen, Skriver næbbet og Selsø Sø, hvor der er et fugletårn.

Fiskeri ved Vigen. Foto: Hanne Jokumsen.

26 SØNDERBY

Sønderby er en hyggelig landsby med gadekær, kro og havn. Her er et badested med badebro og en lille sandstrand. Fra havnen er det muligt at gå tur på en sti langs fjorden.

27 ØSTSKOVEN

Bøgeskov med skovstier, som ligger ud til Roskilde Fjord. Ved Skovbroen er en fiskeplads – og båd-fart til Eskilsø. Se www.eskilsø1.dk. Følg fjordstien nordpå gennem skoven til det lille fiskerleje, Skov-gærdet – og videre til Østby Havn.

28 ESKILSØ

Fjordens største ø på 1,4 km² med strandenge og et rigt fugleliv. I øens nordlige ende ligger ruinen af et kannikke-kloster fra 1100-tallet. Det fortælles at klostrets munke holdt mere af gilder og kæde-dans end af salmesang. Øen ejes af Struckmann-fonden, som har anlagt to „Spor i Landskabet“. Fra søsiden er der kun lovlig adgang ved den lille havn på øens vestlige side. I kan blive færget til Eskilsø efter aftale. Se www.eskilsø1.dk.

29 JYLLINGE FISKERIHAVN

Jyllinge Fiskerihavn: Hyggelig fiskerihavn fra 1870 med fiskerbåde og gamle huse. Oplev fjordens

fugleliv – eller besøg Fjordglimts cafe, national-parkport og „Skarven“, som både er kunstværk og blåt klasseværelse.

30 SALVADPARKEN

Salvadparken ligger ved Hove Å i et smukt ku-peret terræn 50 meter fra Roskilde Fjord. Her er to naturlejrpladser med shelters og bålpladser, strandeng, kystskrænter, skov og en fin udsigt over fjorden. Fjordstien går lige forbi og der er adgang til fods, på cykel samt fra fjorden i fx kajak.

31 BOLUND

Den særegne halvø Bolund består af en 12 m høj, flad moræneknold, som kan besøges via en 500 m lang tange. Fra Bolund er der gode muligheder for at iagttage fjordens fugle året rundt og for at fiske. Området er blevet afgræsset gennem mange år og huser et fin strandengs- og strandoverdrevsflora.

32 VIGEN STRANDPARK

Vigen Strandpark er et af fjordens bedste bade-steder. Her er strandenge og sandstrand med bade-bro ud i fjorden – og en baderampe for kørestols-brugere med hjælper. Tæt ved ligger Roskilde Cam-ping og Veddelev Havn. Nord for havnen er der et fint offentligt areal med stier og solnedgangsbænke.

33 SEJLADS PÅ FJORDEN

Oplev Roskilde Fjord fra vandsiden. Tag på tur med nationalparkens fjordbåd mellem Roskilde, Gers-høj og Møllekrogen. Spring ombord på den sejl-ende restaurant „Sagafjord“ og nyd både mad og udsigt. Eller tag på togt med et af Vikingeskibs-museets klinkbyggede vikingeskibe.

Besøg Bolund midt i Roskilde Fjord. Foto: Ole Malling

BESØG NATIONALPARK SKJOLDUNGERNES LAND

Nationalpark Skjoldungernes Land blev indviet i 2015. I folderen finder du viden om nationalparken – og ideer til ture og oplevelser i det kulturhistoriske landskab.

MANGE INDGANGE

Der er mange indgange til Nationalpark Skjoldungernes Land. 24 museer og naturskoler står klar til at tage imod dig. I folderen finder du et kort og beskrivelser af 33 udflugtsmål. Her er både bemandede besøgssteder og mange perler i naturen og det kulturhistoriske landskab. Find nationalparkens informationsporte på kortet i folderen.

TRANSPORT

Alle veje fører til Nationalpark Skjoldungernes Land. Kør hertil i bil, eller tag tog eller bus til Roskilde, Lejre eller Hvalsø stationer. Herfra kan vandre- eller cykelturen starte. 10 små havne giver dig mulighed for at gå i land i nationalparken, hvis du ankommer med skib. 15 kirker giver mulighed for udsigt, parkering og vand.

OVERNATNING

I og omkring Nationalpark Skjoldungernes Land finder du hoteller, vandrerhjem, campingpladser, sommerhuse og B&B. Ude i landskabet kan du overnatte på telt- og shelterpladser. Læs mere hos VisitFjordlandet og på nationalparkens hjemmeside og app.

Nationalpark Skjoldungernes Land • Ledreborg Alle 2 A • 4320 Lejre • Tlf: +45 9359 7090

npskjold@danmarksnationalparker.dk • www.nationalparkskjoldungernesland.dk • App: Nationalpark Skjoldungelandet